

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 164 (1414) ♦ Четвер, 5 вересня 1996 року ♦ Ціна договірна

Гельмут КОЛЬ:

Правильним шляхом йдете, панове!

Завершився офіційний візит Федерального канцлера ФРН Гельмута Коля. Виродок двох днів гість мав численні зустрічі, насамперед — із Президентом України Леонідом Кучмою, Головою Верховної Ради Олександром Морозом, Прем'єр-міністром Павлом Лазаренком.

За словами міністра закордонних справ Геннадія Удовенка, ця подія має надзвичайно важливе значення як для нашої держави, так і для українсько-німецьких відносин та стабільності в Європі.

Можливо, саме тому надовго затягнулася бесіда з візитером Президента України Леоніда Кучми: з неї розпочалася програма першого дня візиту. Зміст розмови залишився невідомим. А от результати зустрічі представників українських ділових кіл з німецькими колегами були відразу ж оприлюднені. Сторони підписали кілька документів: протоколи про наміри щодо реконструкції аеропорту в Олесь, щодо виробництва в Україні електровозів з асинхронним приводом на базі Луганського тепловозобудівного заводу, а також програму зі співробітництва у поновленні парку літаків українських авіаліній. Міністр енергетики України Юрій Бочарьов підписав угоду про участь фірми «Сіменс» в реалізації проекту реконструкції Зміївської теплоелектростанції.

(Закінчення на 3-й стор.).

Буде врожай із німецькою маркою

Відбулася зустріч першого заступника Голови Верховної Ради України Олександра Ткаченка з головою правління відомої німецької корпорації «Райфайзен» паном Готтфрідом Гетцом. Під час бесіди йшлося про нинішню та майбутню співпрацю українських та німецьких аграріїв. Адже, як підкреслив Олександр Ткаченко, хоч би які зміни відбувалися у політиці та економіці, агропромисловий комплекс завжди був і залишиться визначальним у народному господарстві України. Тому з німецькими бізнесменами, котрі, звісно, приїхали не на розглядини, а з конкретними пропозиціями, ми готові працювати масштабно і на роки вперед.

Уже створено спільне підприємство, яке нині завершує збирання врожаю. У найближчих планах — вирощування зернових культур на площі 40 тисяч гектарів. Німецькі колеги мають намір створити аграрні центри в регіонах, зокрема на Хмельниччині, Івано-Франківщині, Чернігівщині тощо. А також організувати постійно діючий виставковий комплекс. Він буде не тільки пропагандистським, а й навчальним центром, де студенти професійно-технічних училищ та вузів опановуватимуть німецькі прогресивні технології. Готуватимуть тут і менеджерів.

Парламентська хроніка

Основні напрями роботи визначено

Ранкове і денне засідання 3 вересня

На початку пленарного засідання Голова Верховної Ради України Олександр Мороз привітав народних депутатів із першим днем роботи шостої сесії, а потім зачитав запити парламентаріїв до Президента України, Прем'єр-міністра, голови Національного банку та Генерального прокурора.

Далі Олександр Олександрович виступив із вступним словом щодо тих завдань, які необхідно розв'язати парламентові на шостій сесії. (Вступне слово Голови Верховної Ради України Олександра Мороза буде опубліковано в наступному номері «Голосу України».)

(Закінчення на 3-й стор.).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Лакмусовий папірець європейської прихильності

Учора Голова Верховної Ради України Олександр Мороз зустрівся із Надзвичайним та Повноважним Послом Королівства Нідерландів в Україні Робертом Серрі з нагоди його від'їзду на батьківщину.

«Підтримка Нідерландів є лакмусовим папірцем ставлення Європи до нас», — заявив Олександр Мороз. Було висловлено спільне бажання й надалі підтримувати і розвивати міжпарламентські зв'язки двох країн.

Під час бесіди з головою українського парламенту пан посол високо оцінив інвестиційну політику Нідерландів щодо нашої держави, зазначивши зокрема, що Україна серед інших країн посідає третє місце за кількістю залучених голландських інвестицій. Причому особливу увагу капіталовкладників привертає друкарство.

Роберт Серрі привітав також нашу державу з прийняттям Конституції та проведенням грошової реформи. «Я дуже радий появі гривні, яка нагадує мені голландський гульден», — зауважив посол. Але, на його думку, економіка все ще потребує найбільшої уваги з боку українських політиків.

Від урядової комісії у зв'язку з катастрофою літака ТУ-154М

У зв'язку з катастрофою 29 серпня 1996 року літака ТУ-154М Російської Федерації на архіпелазі Шпіцберген (Норвегія) серед 141 загинлого було 76 громадян України, в тому числі: 24 жінки та 6 неповнолітніх; 39 чоловік із Донецької, 25 чоловік із Луганської області, інші з Автономної Республіки Крим, Сумської, Дніпропетровської, Харківської та Вінницької областей.

(Закінчення на 3-й стор.).

Про премії імені Тараса Шевченка

Президент України Леонід Кучма видав указ «Про Комітет із Державних премій України імені Тараса Шевченка».

З метою сприяння дальшому розвитку національної культури, піднесення ролі Державної премії України імені Тараса Шевченка, повідомили Українською пресою рішення підпорядкувати Комітет по Державних преміях України імені Тараса Шевченка при Кабінеті Міністрів України і надалі іменувати його Комітетом із Державних премій України імені Тараса Шевченка.

Затверджено також персональний склад Комітету. Його головою призначено письменника Володимира Яворівського. У місячний строк буде розроблено проекти Положення про Комітет та Положення про Державні премії імені Тараса Шевченка.

Олександр МОРОЗ: Переконалий, ви оберете шлях демократії і прогресу

3 виступу Голови Верховної Ради України перед студентами Київського університету імені Тараса Шевченка 2 вересня 1996 року

Мені доводилося багато разів виступати в різних аудиторіях, тут і за кордоном, вести дискусії з політиками, розмовляти з людьми на заводах і фабриках, у сільських трудових колективах, зі студентами.

Та, туточисно до зустрічі з вами, я збагнув, що весь мій попередній досвід мало що означає, бо так швидко змінюється час, змінюються життєві обставини, і ви (маю на увазі студентів) розвізуєте для себе інші, якісно нові завдання. Вони незвичні для людей попередніх поколінь.

Ідеться не лише про традиційні суперечності. У самостійне життя вступають онани і дівчата, дитинство яких проходило в іншу історичну епоху. Їхні самоусвідомлення відбувалося на зміни епохи, коли одні цінності відкидалися, інші освоювалися. Причому все те супроводжувалося, проймаючись духом політичної і моральної кон'юнктури. Багато хто в такому невизначеному стані переступив поріг студентства і тут, у найпованішому університеті України, має знайти відповідь на всі питання, що поставлені життям.

Студентські роки — це прекрасний, неповторний період пізнання себе і світу. Для нас, старших за віком, а тим більше тих, хто різною мірою представляє інститути держави, ваші проблеми стають предметом діл, мірою відповідальності. Адже через 5 років, збагачившись знаннями і навичками, ви прийдете в суспільне життя. Чи буде воно, те життя, потребувати вашого інтелекту? Чи буде ваш інтелект відповідати вимогам нового життя? Ми маємо ясно уявляти, що буде в Україні через п'ять років, у десятиріччя цієї незалежності.

Ми повинні збудувати суспільство, в центрі якого буде людина в усіх суперечностях її інтересів і можливостей, прав і обов'язків. Держава всіма своїми інституціями, економічно, політично, соціально, духовно повинна йти назустріч потребам людини, не загнітуючи її, не допускаючи насильства над нею.

Пока всім сумнівно, чи має бути демократична держава, джерелом, сутністю якої буде народ, що себе усвідомлює, людина, не байдужа до творення влади, відповідальна і активна у своїх політичних діях, обов'язкова і чесна в стосунках з громадянами, суспільством і державою.

Важливою передумовою такої демократії буде економічна і політична система, в основі якої стоїть поєднання в руках кожного громадянина власності і влади. Історія знає багато мислителів, що клопоталися цією проблемою. Нам же на практиці потрібно знати оптимальне розв'язання цього завдання, розуміючи, що люди різні, що різні потреби і можливості суспільства, що рівень цивілізації настільки вимагає поглиблення розподілу праці, що

в економічному організмі держави треба найкраще узгодити пропорції державної, кооперативної і приватної власності. Узгодити, але так, щоб кожна з них і всі разом були орієнтовані на соціальні потреби людини і суспільства. Як при тому забезпечити зростання виробництва, його прискорення оновлення, високі технології, як забезпечити наповнення бюджетів усіх рівнів — усе це конкретні завдання для влади нинішньої.

Тому в політичній сфері, де переконалий проявляється рівень демократії, ми зобов'язані створити умови для функціонування політичних і громадських об'єднань гуманістичного спрямування, які можуть заохочувати і суспільними традиціями будь-які екстремістські наміри. Свобода слова, недопущення переслідування за переконання, прогресивний виборчий закон (сприятливий для залучення до політичного життя молоді) повинні стати невід'ємною нормою нашого способу життя.

Створені за таких умов інститути народонадільня будуть проиниувати наше суспільство від найгіршого колективізму до регіоналізму, держави. Самовражність і реорганізація державного життя під контролем Основного Закону лише змінюватимуть цілісність і суверенітет держави.

Чи не найскладніші завдання чекають нас у соціальній сфері, де найвиразніше проявляються сутність суспільства і рівень його демократичності. Звичайно, головними стануть соціальні гарантії для молоді: освіта, достойна пенсія і зарплата, гарантоване право на першу роботу, підтримка в забезпеченні житлом, опікуванню молодого сім'єю.

Чи все це буде забезпечено через п'ять років у повному обсязі? Напевно, ні. Але напрям трансформації суспільства слід вибирати саме такий.

Багато залежатиме від нас. І рівень державного розвитку, і наша здатність впливати на нього. Від того, як ви розпорядитесь студентським періодом, залежатиме доля кожного з нас і суспільства також. Докладіть до суті власним розумом. Не соромтесь запитувати, сумніваючись щоразу, докопуючись до чистих джерел знань. Для того в університеті є умови, є і традиції.

А ще не забувайте про свою високу духовну місію. Незалежно від того, філолог ви чи історик, хімік чи кібернетик, ви повинні бути патріотом своєї Батьківщини. Для того передовсім треба знати історію України, не зрачуєш жодного історичного відтінку ні давніх, ні недавніх років. Ще раз кажу: перевіряйте сумніви і творчою працею кожному те. Історію треба не перерахувати, а знати.

Сьогодні в новітній історії пишеться унікальна сторінка. Унікальна тим, що твориться нова

незалежна держава. Причому не просто держава, а держава справедлива — за територією, за кількістю населення, за природними багатствами, за економічним, науково-технічним і кадровим потенціалом, за рівнем освіти населення, розвитком науки і культури, врешті-решт, за геополітичним положенням.

Коли ми глибинно, всім своїм єством однозначно не усвідомимо, що поява і становлення незалежної, самостійної України — процес об'єктивний і необротний, ні справжньої демократичної держави, ні істинної державності — з відповідальністю кожного за те, що діється з ним, з усіма нами, з країною і суспільством, — так і не матимемо.

Саме тут — суспільно-політичний волюділ. Він проходить через свідомість кожної людини. Лише той, коли таке внутрішнє визначення опанує переважною частиною громадянськості, тоді й політична суверенітет перетворюватиметься з деструктивного на творче джерело нашого суспільного розвитку. Шлях до того відкритий прийняттям 28 червня 1996 року Верховною Радою України Конституції, що започатковує якісно новий етап в історії України.

Нова Конституція України, конституційні засади, що формуватимуть сучасні політичні, економічні і духовні реалії в українському суспільстві, цілком відповідають основним стандартам сучасного міжнародного права і глибинним правовим традиціям українського народу.

Достатньо хоча б згадати такий документ, як «Пакт й Конституція законів та волюнтерії Війська Запорізького» гетьмана Пилипа Орлика, проголошений майже 300 років тому. На думку і вітчизняних, і зарубіжних фахівців, це був один з найперших європейських нормативно-правових актів прообразів сучасних конституцій, бо в ньому вже на той час було закріплено й реалізовано актуальну нині ідею поділу державної влади на законодавчу, виконавчу та судову.

Наша сучасна історія не перекреслює, а лише доповнює минуле, де не все було погано, як дехто сьогодні твердить. Досить недавно сильний був соціальний захист найбільш вразливих верств населення. Практично безплатні були дошкільне виховання, нав-

чання, охорона здоров'я, заняття спортом і відпочинок. Людина почувала себе достатньо впевнено і спокійно, незалежно від того, який був її внесок до суспільного кошика благ.

Але в світі немає чогось абсолютно досконалого. За все доводиться платити, і натомість держава вимагала від громадянства поступитися приватними інтересами на користь загальнодержавних, погодитися на певне обмеження прав і свобод. Вони були декларовані, але багато в чому життєва практика відхилялася від конституційних положень. Одним з проявів цього викривлення було і поки що залишається свавільне чинення як представниками виконавчої влади, що є неможливим і неприпустимим у справді демократичній правовій державі.

Адже будь-яка посадова чи обрана особа повинна мати чітке розуміння того, що вона покликана до виконання своїх функцій суспільством, виборцями і існує на кошти громадян як платників податків. Практично кожний стикається нині з ситуацією, коли поряд з чинними законами виникають указівки, розпорядження, інструкції, які дублюють законодавство або, ще гірше, вступають з ним у суперечність. За таких умов отримання банальної довідки перетворюється для людини на ходиня по муках, а пересічний службовець — на вершителя долі. Саме в цьому хитросплетінні дозволів і заборон, призначень на «теплі» посади знаходять поживний ґрунт суб'єктивізм і сваволя, підлабушництво, протекціонізм і хабарництво, а також такі методи, як моральне або навіть фізичне знищення ненаданих партнерів, конкурентів або тих непокінчених, які стоять на заваді проведеному сумнівним обробкам.

Особливо небезпечним це явище стає в нинішніх умовах, коли в процесі всебічної трансформації суспільства, глибокої економічної кризи знищені напрорядки важелі виробництва і механізми соціального захисту. Відбувається швидке розширення суспільства на багаті і дуже багаті з одного боку, і переважно більшість бідних і дуже бідних, з другого. Послаблені і зруйновані державні механізми регуляції суспільного життя не в змозі поки що протистояти їм незалежно, а часто і відверто кримінальним, способом розтягування державного майна під ширмою приватизації, ні корупційним владним групам, що використовували для власної наживи недосконалу експортно-імпортну політику, ні швидко зростаючий організований злочинності, яка шукала і знаходила покровителів у багатьох державних структурах.

Сланим гарантованим запобіжником і перепороною чим руйнівним процесам, які зштовкують наше суспільство і молоду державу з демократичного шляху розвитку, є

повага до Закону і чітке його дотримання. В першу чергу — до Конституції як Основного Закону країни. Нинішні першорядні роки під зброю нової Конституції. Ім, так само, як усім громадянам України, ще треба нарівнятися жити за Основним Законом. А це буде непросте.

Можна мати найгуманніші наміри, проголошувати правильні пріоритети, але в умовах неповаги до Закону, правової нігілізму всі ці заяви залишаться на папері як омланіве гасла, яких історія знає чимало. Запозичати чужі думки, поради і програми діл, сліпо копіювати їх без глибокого аналізу і критичного ставлення — справа невідання і безперспективна.

Складний конституційний процес засвідчив, що це добре розуміють і прихильники верховенства права і закону (що є невід'ємною ознакою цивілізованого суспільства з розвинутими інститутами парламентаризму), і ті, хто під тим чи іншим приводом, киваючи на норми Конституції, прагне лише посилення своїх владних функцій і залюднення урядово-бюджетних інтересів. Правда, забуваючи при цьому, що все — плінне, і вічний лише Веселі.

Говорячи словами Конституції України, якщо ми прагнемо розвивати і змінювати демократичну, соціальну, правову державу, якщо піклуємося про громадянське злагоду, якщо дбаємо про забезпечення прав і свобод людини та її умов — її життя, то обов'язок держави — творити правові закони, а обов'язок кожного громадянина, незалежно від суспільного становища і посади, знати, чинувати і дотримуватися їх.

Лише розглядаючи питання в такій площині, можна знайти правдиву відповідь на принципові: куди ми крокуємо? Як суспільство ми будемо? Чи інтереси воно відстоює і які потреби задовольняє? Такий підхід — це не схематична суперка теоретика, не передвирборна дискусія політичних лідерів, які понад усе дбають про свій позитивний імідж і рейтинг.

Це все дрібничі порівняно з тим, чи стане Україна самостійною, високорозвиненою, демократичною державою, з якою рахуватиметься світове співтовариство і яку поважатиме, чи нам буде відведено роль сировинного додатка, вічного боржника, місцевини екологічно небезпечних виробництв, країни людей, пригнічених комплексами неспівнесності і неповноцінності.

Від нас, молодих, завтрашніх політиків, парламентаріїв, підприємців, вчених, людей розумової і фізичної праці залежить відповідь на запитання, куди ми йтимемо. І я переконаний, ви оберете шлях демократії і прогресу, підтримайте усі зусилля у такому напрямі.

ЧИМ ЖИВЕШ, СЕЛО?

Напередодні відкриття щості сесії українського парламенту Голова Верховної Ради України Олександр Мороз провів зустріч з жителями 223-го Тарашанського виборчого округу Київської області.

О. Мороз цікавився виконанням урядових програм по наданню допомоги регіонам, потерпілим від Чорнобильської катастрофи. Проаналізовано також стан справ з будівництвом і готовністю до нового навчального року сільських закладів освіти у Ставищенському і Тарашанському районах області.

Голова Верховної Ради зазначив, що підприємства і господарства, які за власний рахунок утримують і розвивають соціальну сферу, мають право розраховувати на відповідну увагу і підтримку з боку держави, оскільки така політика є наріжним каменем пріоритетного розвитку села.

О. Мороз високо оцінив те, що на Київщині приділяється велика увага шляхові мережі. За нинішніх складних умов споруджувати дороги з твердим покриттям. Це є важливою передумовою розвитку загальної інфраструктури регіонів, гарантованої і швидкого сполучення між виробниками і переробниками сільськогосподарської продукції.

Відповідаючи на запитання виборців, Олександр Мороз повідомив про перелік питань, запропонованих до розгляду на нинішній сесії Верховної Ради України, зок-

рема про органічні конституційні законопроекти, про порядок розгляду програми діл уряду і проекту бюджету на 1997-й рік, поінформував про аспекти проведення грошової реформи.

НА ПЕРШИХ ТОРГАХ ГРИВНИ

На запрошення голови біржового Комітету Української міжбанківської валютної біржі Вадима Гетьмана перші торги з української гривні відбувся Голова Верховної Ради України Олександр Мороз.

Було відзначено сучасний організаційний і технічний рівень забезпечення діяльності біржі, високу кваліфікацію працівників банківської сфери.

Голова Правління Національного банку України Віктор Ющенко поінформував главу парламенту про початок грошової реформи в Україні, про вжиті заходи щодо утримання ситуації під контролем.

Олександр Мороз підкреслює, що складовими успішного проведення грошової реформи, стабільності національної валютної мають стати досконалене податкове законодавство, конкретні діл уряду, спрямовані на захист і підтримку вітчизняного товаровиробника, широка фінансово-кредитна мережа, розширення міжнародних фінансових зв'язків.

Прес-служба Верховної Ради України.

Парламентська хроніка

Основні напрями роботи визначено

Ранкове і денне засідання 3 вересня

(Початок на 1-й стор.).

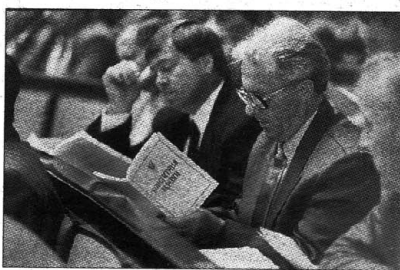
Затим слово надали представникам фракцій і груп. І хоча ці виступи йшли, так би мовити, не в одному руслі, їх усе-таки об'єднувала головна думка — пріоритетом роботи шостої сесії Верховної Ради має стати наповнення Конституції України конкретними законодавчими актами, що дадо б змогу ввести Основний Закон у повному обсязі за найкоротший строк. На думку народних депутатів, першочергово мають бути розглянуті закони, які регламентують організацію влади в державі, сприятимуть економічному розвитку країни. Водночас зазначалося, що Верховна Рада має бути прикладом поваги до Конституції. Звучали також заклики до конституційної роботи.

Очевидно, відбудуться значні зміни в структурі Верховної Ради. Комітети,

які сформують замість постійних комісій, стане менше. На думку парламентаріїв, вони повинні працювати з основних напрямів державної політики, а для цього достатньо 7-8 комітетів.

Першим каменем спотикання став розгляд постанови Верховної Ради про дострокове припинення повноважень народних депутатів України Василя Дурдинця, Анатолія Золотарьова та Сергія Устича, які працюють в інших структурах влади. Спершу постанова не набрала необхідної кількості голосів. І лише після того, як Голова Верховної Ради нагадав, що цей крок депутати зробили згідно з вимогами Конституції України, рішення було прийнято.

Далі розгорілася дискусія щодо позбавлення депутатських повноважень тих, хто відмовився скласти присягу на вірність народowi України.

Сесія ухвалила відповідні рішення стосовно підготовки проектів законів "Про комітети Верховної Ради України" та "Про Регламент Верховної Ради України".

Прийнято також постанову "Про державні символи України". Урядові України запропоновано до 1 грудня цього року провести конкурс на Державний герб

і текст Державного гімну України і представити Верховній Раді ці пропозиції. Відповідним структурам парламенту доручено підготувати їх до розгляду на сесії.

Протягом цього тижня народні депутати напрацьовуватимуть законопроекти у комісіях, фракціях і групах.

Василь ТУТЛУК.

Конституція задає правила гри

3 вересня п. р. відбулася прес-конференція Голови Верховної Ради України Олександра Мороза для вітчизняних та іноземних журналістів.

Запитання. У Кабінеті міністрів готується законопроект про цей владний орган. Хотілось б, щоб він висловлював своє ставлення до цього документа. Яка концепція повинна лягти в основу проекту закону про Кабінет з вашої точки зору?

О. МОРОЗ. На жаль, у мене ще не було проекту цього документа, хоча, я думаю, найближчим часом він буде у Верховній Раді. Мое бачення Кабінету Міністрів визначене нормами Конституції. Це — центральний орган виконавчої влади. І тому я переконаний, що в Кабінеті міністрів повинні бути зосереджені ті важелі, які дають змогу мати вплив і здійснювати її.

Там повинні бути чітко записані співвідношення прав і обов'язків між, наприклад, Президентом Кабінету Міністрів і складом Кабінету міністрів. Між Кабінетом міністрів і відомствами, міністерствами. Повинні бути визначені певні функціональні обов'язки структур самого апарату Кабінету міністрів. Відправчання взаємодії між Кабінетом міністрів і Президентом. Кабінет міністрів і законодавчим органом, Кабінетом міністрів і структурами виконавчої влади в областях, регіонах і на місцях.

Вважаю, що Кабінет міністрів має стати центральним органом виконавчої влади, а значить в нього повинна бути влада.

Запитання. Сьогодні в кулуарах Верховної Ради було багато розмов про створення нового центрального блоку. Чи вміє в життєздатність такого блоку, і, на вашу думку, під когось створюється такий блок?

О. МОРОЗ. Створити можна будь-який блок. Якщо блок буде створено, подивимось, який він буде. А щодо перспектив його функціонування, то ви матимете можливість подивитися, проаналізувати його роботу, а тоді задасте мені запитання, і я на них відповім. Думаю, що блок створиватиметься не під когось, а для чогось.

Усе-таки з прикриттям мушу визначити, що нині у Верховній Раді більшість ситуаційна, а політична більшість буде тоді, коли будуть вибори на пропорційній основі.

Запитання. У вашій статті в «Голосі України» і у виступі Президента говориться про те, що мова йде не про різне бачення практики, а про стратегію економічних реформ.

Отож, чи слід визнати, що Конституція несе провал?

О. МОРОЗ. Конституція не повинна бути якимось примітивним документом. Це документ, який задає правила гри для всіх структур влади. У своїй статті я висловив міркування щодо тих проблем, котрі мене хвилюють сьогодні як людину, як Голову Верховної Ради, в економічній, в політичному житті. У доповіді Президента не говорилось про те, як саме з моїх позицій він вважає неправильними або такими, що не відповідають його баченню. Тому, власне, немає предмета для аналізу, для дискусії.

Я ніколи не приховував своїх поглядів

про те, що приватизація у нас здійснюється не тим методом, який дає користь для держави і забезпечує ефективний розвиток економіки.

Вона, наша приватизація, не вирішує основного завдання, яке ставилось з самого початку, — з'єднати в одній особі не владу і власність, а людину і власність. Робили аналіз не маю потреби, бо ви знаєте, скільки сертифікатів видало, скільки людей використало нібито своїм правом, а тепер нічого з того не має. Я говорив про це 5 років тому, але тоді не вірив, а тепер маємо можливість переконатися.

Але суть не лише в тому. Суть у тому, що і цей процес треба якось чинно завершити. Тобто, якщо ми поділили половину шляху в процесі приватизації, якщо ми зайшли, включили в цей процес так багато людей, то треба, щоб вони вже були, так би мовити, в різних умовах.

А щодо багатьох інших питань, то можуть бути розбіжності, а б сказав, тактичного порядку.

Адже ніхто не заперечує того, що реформи України потребують, що потрібна структура перебування економіки.

Запитання. Ви сказали, що наступні вибори пройдуть або за змішаною системою, або на пропорційній основі. А це означає, що партія або політичний блок, реможуть на них, формуватимуть уряд. То чи не є останніми нинішні заходи щодо виконання депутатами своїх обов'язків на професійній основі? Друге запитання стосується приватної власності на землю. Ви тільки що сказали, що у промисловості і влада і власність поєдналися, а не людина і власність.

Якщо ми введемо реформи на селі і введемо приватну власність на землю, чи не трапиться там те саме, що сталося у промисловості?

О. МОРОЗ. Так, влада і власність у промисловості в основному поєдналися. Але суть питання полягає в тому, в чій руках поєдналися? У руках не дуже чистих!

А мова йде про те, що ми збиралися шляхом приватизації поєднати людину і власність. А це зовсім інші речі, інша система суспільного життя. Не думаю, що із землемо, що партія або політичний блок, Оскільки стаття 14 Конституції передбачає, що земельні відносини регулюються виключно законодавством.

Я маю підстави говорити, що сьогодні у нас нормальне земельне законодавство, яке не повинне допускати таких махінацій із землею, які ми спостерігаємо в деяких галузях нашої економіки.

Тепер щодо деяких нюансів, пов'язаних із професійним статусом депутатів і виборами. Конституція передбачає, що Верховна Рада погоджує тільки кандидатуру Прем'єр-міністра. Там є ще статті, які передбачають можливість усунення Прем'єр-міністра чи Кабінету міністрів, так би мовити, з вершини влади. Але про те, що Верховна Рада наступного скликання буде формувати Кабінет міністрів, я б не сказав. Тому що Конституція цього не передбачає. Інша справа, що політична більшість, яка може бути сформована у Верховній Раді, дасть добро на формуван-

ня Кабінету міністрів конкретній людині, який більшість буде довіряти, з котрою вона застане і котру вона може відправити у відставку, а, значить, і весь Кабінет міністрів.

Сьогодні у Верховній Раді такої політичної більшості немає. Тому про це говорити просто передчасно.

Запитання. Скажіть, будь ласка, які документи передав для розгляду у Верховну Раду Кабінет міністрів?

О. МОРОЗ. Кабінет міністрів передав учора до Верховної Ради близько 60-ти законодавчих актів. Це — документи, які були на розгляд у Верховній Раді, але у зв'язку з прийняттям Конституції вони були взяті на доопрацювання і повернуті тепер.

Я зараз у непростому становищі, оскільки не маю достатньої характеристики ситуації із законодавчими роботами. Тому що у переліку, який ми дали як зведення, нині план законодавчих робіт, знаходиться частина тих документів, які найближчими останніми днями від Кабінету міністрів. Окрім того, Кабінет міністрів подав ще кілька зовсім нових документів. І тому в одні комісії Верховної Ради разом з відповідними структурами Кабінету міністрів та інших відомств ще раз зробили глибокий аналіз всього масиву законодавчої роботи, який заплановано розглянути на шостій сесії, щоб — на основі пріоритетів і на базі розуму законодавчого процесу — розглянути наспереди ті законопроекти, без яких не можна жити. Я маю на увазі, перш за все, конституційне право, тобто закони, які органічно відбивають текст Конституції, закони, пов'язані з економічною реформою, і ті законодавчі акти, які були підготовлені раніше, розглядалися в першому чи другому читанні.

Я категорично проти того, щоб ми план законодавчих робіт формували разом з іншими структурами влади методом скрипування, так, як це відбувалося тривалий час. Мав розмову з Президентом з цього приводу, з Прем'єр-міністром. Є принципова згода про створення своєрідного координаційного методичного комітету, який би корегував усю законодавчу роботу. Адже справа не тільки в прийнятті закону. Справа ще й в тому, щоб цей закон працював, щоб він вчасно виконувався, щоб ті структури влади, котрі зайняті виконанням законів, своєчасно зживали відповідні заходи.

Запитання. Останнім часом стало відомо, що кілька організацій готують коментар до Конституції. Яким чином буде визначено остаточний варіант коментаря?

О. МОРОЗ. Тлумачити Конституцію може тільки Верховна Рада до створення Конституційного суду. Конституційний суд може тільки тлумачити і давати оцінку дотримання норм Конституції. А коментарі до Конституції повинні робити не будь-хто, а Верховна Рада в особі Інституту законодавства при Верховній Раді, який одержав таке завдання і фактично завершує роботу над коментарем.

Олександр Мороз відповів на ряд інших запитань.

Володимир КОРОЛЮК, Василь ТУТЛУК.

Гельмут Коль: Правильним шляхом ідете, панове!

(Початок на 1-й стор.).

Задюкментовано ще кілька спільних проєктів. Після їх підписання, під час якого були присутні і Президент України, і Федеральний канцлер, відбулася зустріч Г. Коля з Прем'єр-міністром України Павлом Лазаренком. Український прем'єр попросив гостя посприяти у розв'язанні проблем реструктуризації українського боргу Росії, адже до цієї держави німецький канцлер вирушить 7-го вересня. Водночас у комісіях Верховної Ради відбулися розмови членів бундстагу, які прибули у складі делегації, із українськими колегами.

Того ж дня Г. Коль поклав вінок до могили Невідомого солдата, взяв участь у відкритті в селі Чабани цвинтаря, де перепоховано загинлих під час другої світової війни німецьких солдатів, а також виступив у Київському університеті ім. Т. Шевченка з доповіддю "Об'єднання Німеччини і незалежна Україна в сучасній Європі". За рішенням вченої ради університету панові Колю було присвоєно звання почесного доктора.

За підсумками першого дня візиту пана Коля в Марійському палаці була підписана шестина угода. Серед них — угода про обмін цінностями, переміщення під час війни. Після її підписання відбулася відповідна церемонія. Німеччина передала Україні 173 книжки, більша частина яких належала колись бібліотеці київського митрополита Флавіана, ікону та скіфське дзеркало. Україна повернула господарям п'ятнадцять полотен з приватних колекцій, літографій, що зберігалися у сховищах Музею західного мистецтва.

Учора з Федеральним канцлером ФРН Гельмutom Колям зустрівся Голова Верховної Ради України Олександр Мороз. Йшлося про значення парламентаризму у світі. Як зазначив Гельмут Коль, який протягом 36 років був членом бундстагу, він скрізь, де буває, намагається "дихати повітрям парламентаризму". "Тому я дуже ціную, що зв'язі між українськими та німецькими парламентаріями зміцнюються", — сказав гість. Він висловив думку, що для стабільності в державі необхідна стабільність у парламенті. Торкаючись теми відносин України з європейськими країнами, Г. Коль заявив: "Україна — одна з найбільших держав у Європі. На жаль, західні європейці інколи про це забувають...". Гельмут Коль зазначив, що вже найближчим часом бундстаг ратифікує угоду між Україною та Європейським Союзом.

Наталія ФІЛІЩУК.

Від урядової комісії у зв'язку з катастрофою літака Ту-154М

(Початок на 1-й стор.).

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 серпня 1996 року №546 створена Урядова комісія для надання допомоги сім яким загинилим на чолі з першим віце-прем'єр-міністром України Василем Дурдинцем. Відповідні комісії створені в Автономній Республіці Крим і областях, на території яких проживали загиблі.

Місце авіакатастрофи знаходиться на відстані 20 км від Лонг'іп у гірському важкодоступному місці.

Пошуковими групами знайдено залишки 120 осіб. Тіла надзвичайно знецінені, що, на думку спеціалістів, значно ускладнить їх ідентифікацію, яка проводиться в медичному центрі м. Грозьово. Зараз туди доставлено 100 тіл загиблих. До роботи вже підключаються українські експерти.

На прохання форваркської сторони зібрано повну інформацію з фотографіями та прикріпками загиблих громадян України. Українськими фахівцями здійснюється робота по відборі і підготовці до відправлення найбільш чинним часом про криві родичів загиблих для проведення ідентифікаційних аналізів.

Після завершення ідентифікації тіла будуть вивезені російською стороною до Москви, а звідти — переоправлятимуться до місць проживання. Витрати на транспортування та поховання будуть здійснені за рахунок тресту «Арктиквугіль» Російської Федерації.

Урядова комісія України підтримує постійний зв'язок з Посольством України в Росії, норвезькою стороною, Посольством Королівства Норвегії в Україні. Здійснюється оперативне підсилюване чергування членів Комісії з метою координації роботи місцевих комісій, причетних органів державної виконавчої влади, інформуюваних родичів тощо.

Прес-служба Кабінету Міністрів України — Укрінформ.

Постанова Центральної виборчої комісії з виборів народних депутатів України

№ 264

Київ

9 липня 1996 р.

Про повторні вибори народного депутата України по Левандівському виборчому округу № 262 (Львівська область)

7 квітня 1996 року відбулися повторні вибори народного депутата України по Левандівському виборчому округу № 262 (Львівська область).

На підставі протоколів 46 дільничних виборчих комісій про результати підрахунку голосів на виборчих дільницях окружна виборча комісія згідно зі своїм протоколом від 7 квітня 1996 року визначила, що загальна кількість виборців по округу становила 86206, а кількість виборців, які одержали бюлетені, — 47530, або 55,14 відсотка від загальної кількості. Окружна комісія визнала виборів такими, що відбулися, а за результатами голосування вирішила вважати обраною народним депутатом України Колюшко О. М. (Генеральний прокурор України, за неї, як вважає окружна комісія, було подано 33008 (69,63 відсотка) голосів виборців, які взяли участь у голосуванні (47402)).

Серед інших кандидатів у депутати, які балотувалися на цих виборах, були Борисова О. В., Лев М. Й., Мельник О. М., Микитин М. М., Пилипчук І. М. За них знається поданими від 11,31 (Пилипчук І. М.) до 1,26 (Лев М. Й.) відсотка голосів виборців.

Після завершення виборів до Центральної виборчої комісії з виборів народних депутатів України надійшли звернення колишніх кандидатів у народні депутати України Мельника О. М., Пилипчука І. М., Гавейського О. Б., Матрохіна В. І., Покровського С. С., Старинського В. О., Таїпова С. М., групи виборців округу та народного депутата України Хмири С. І. про визнання цих виборів недійсними. Авторі звернень посилаються на те, що під час підготовки і проведення виборів, підрахунку голосів з боку окружної та дільничних виборчих комісій були допущені істотні порушення положень чинного Закону України «Про вибори народних депутатів України», які, на їхню думку, суттєво вплинули на результати голосування.

Розглянувши та обговоривши подані звернення, матеріали, додані до них та зібрані безпосередньо в округу, під Генеральної прокуратури України, результати аналізу організації підготовки і проведення в округу повторних виборів 7 квітня 1996 року, а також заслухавши пояснення учасників виборчого процесу, Центральна виборча комісія зазначає, що вибори народного депутата України в Левандівському виборчому округу № 262, які було призначено на 7 квітня 1996 року, проводилися з грубими порушеннями положень виборчого законодавства України. Ці порушення суттєво спотворили картину справжньої участі виборців округу у виборах народного депутата України, що не давало можливості встановити дійсні результати виборів по округу на час прийняття окружною виборчою комісією рішення щодо визнання Колюшко О. М. такою, яка вважається обраною народним депутатом України.

Так, списки виборців унепечено покомісійно статтями 20, 21, 22, частини третьої статті 48 Закону про вибори, календарного плану основних організаційних заходів з підготовки і проведення повторних виборів народних депутатів України 7 квітня 1996 року, затвердженого постановою Центризбиркомом від 26 грудня 1995 року за № 216, по 39 виборчих дільницях (всього в округу їх 46) не складалось і не утворювалось. Окружна виборча комісія не передала дільничним виборчим комісіям надіслані Центризбиркомом виготовлені за встановленою формою

бланки списків виборців, а коштів в сумі 460 мільйонів карбованців, виділених з державного бюджету на друкування в списках відомостей про виборців, використала не за призначенням.

Натомість керівництво окружної виборчої комісії (голова Бахур П. П.) дозволило дільничним виборчим комісіям 39 виборчих дільниць (загальна кількість виборців тут вважається — 82499, або 95,7 відсотка виборців) використовувати на виборах 7 квітня 1996 року списки виборців, що складались і використовувались на попередніх повторних виборах 10 грудня 1995 року.

Для вчинення підписів виборців про одержання виборчих бюлетенів під час дострокового голосування та голосування у день виборів 7 квітня 1996 року частина дільничних виборчих комісій на свій розсуд використовувала кілька копій (граф) списку виборців, решта — одну копію списку з вчиненням позначок над колонками, проставленими над тощо.

Така неоднозначність дій дільничних виборчих комісій обумовлювалась тим, що окружна виборча комісія, дозволивши користуватись зазначеними списками виборців, не встановила єдиного для всіх дільничних виборчих комісій способу відокремлення підписів виборців у цих списках, що стосуються різних виборів. При цьому не було вжито заходів щодо забезпечення надійних гарантій унеможливлення фактів зарахування виборців за їхніми підписами про одержання виборчих бюлетенів у списках на попередніх виборах до числа виборців, які вважались такими, що одержали 7 квітня 1996 року. Будь-який рішень щодо способу відокремлення у списках підписів, вчинених виборцями на попередніх виборах, під підписи, які мали вчинятися у цих же списках тим самими виборцями на виборах 7 квітня 1996 року, ні окружна, ні дільничні виборчі комісії до початку голосування на виборах, що були призначені на 7 квітня 1996 року, не приймали.

Через відсутність контролю з боку окружної виборчої комісії за виконанням виборчого законодавства на території округу організацію голосування на виборчих дільницях було пошукано на самотпіль, що давало можливість відхилитися від чотирьох визначеного в Законі про вибори порядку голосування, відносити у спільному списку для різних виборів стрілки або проставленням під підписи з одних виборців до інших, використовувати аркуші списків виборців з підписами виборців на минулих виборах Президента України депутатів і голів місцевих рад тощо і в такий спосіб користуватися з бік збільшення кількості підписів, за якими виборці на виборах 7 квітня 1996 року вважались такими, що одержали виборчі бюлетені (взяли участь у виборах).

Керівництво окружної, дільничних виборчих комісій під час підготовки до виборів, що були призначені на 7 квітня 1996 року, не забезпечило належного виконання положень частини першої статті 2, статей 3, 20, 21, 22, частини третьої статті 48 Закону України «Про вибори народних депутатів України» щодо необхідності включення до списків виборців усіх громадян, які на день виборів мали право брати участь в цьому окрузі, в тому числі й тих, кому в день виборів виповнювалось 18 років. Списки виборців, які окружна комісія дозволила використовувати на виборах 7 квітня 1996 року, належним чином не були уточнені.

Про це свідчать численні викреслення загальною понад 3400 громадян із списків виборців без прийняття відповідними дільничними виборчими комісіями рішень про внесення до списку необхідних викреслень щодо кожного викресленого виборця. У зв'язку з цим неможливо з достовірністю визначити дійсну кількість виборців округу, яка підлягала включенню до списків виборців на момент оголошення їх для загального ознайомлення (з цього моменту починається дострокове голосування), та дійсну їхню кількість на день виборів 7 квітня 1996 року.

Чинним Законом про вибори (стаття 40) встановлено, що кожен виборець на виборах народних депутатів України голосує особисто. Голосування за інших осіб не допускається. Жодних винятків з цієї вимоги закону не передбачено. Проте із звернень до Центризбиркомом суб'єктів виборчого процесу, пояснень голів та інших осіб, які виходили до складу дільничних виборчих комісій, аналізу списків виборців видно, що в окрузі допускалось масове голосування одних осіб за інших як достроково, так і в день виборів. Воно стосується участі у виборах понад 4400 громадян.

Відповідно до частини другої статті 20 Закону про вибори до списку виборців вноситься прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, адреса проживання кожного виборця. Це повною мірою стосується виписок із списку виборців, за якими відповідно до частини четвертої статті 40 Закону про вибори організовується голосування в місцях перебування виборців, які за станом здоров'я або з інших поважних причин не можуть прийти в приміщення для голосування.

Аналіз списків виборців показав, що до них замість дати народження занесли, як правило, рік народження виборців, у тому числі тих, які народилися у 1978 році. Через відсутність запису щодо останніх про число та місяць народження неможливо визначитися за наявною виборчою документацією, чи виповнилося їм на день голосування 18 років. Є непоодинокі випадки включення до списків виборців осіб з датою народження, яка свідчить, що такі особи на день голосування були неповнолітніми. Допускалось занесення до списків виборців громадян із зазначенням лише прізвища та адреси проживання, ініціалів замість імені та по батькові, без зазначення адреси проживання, дати чи хоча б року народження. Шодо 421 такого виборця у списках є підписи про одержання виборчих бюлетенів.

Не можуть підтверджувати участь у виборах 7 квітня 1996 року громадян, підписи щодо яких стрілками або в інший спосіб віднесено у списках виборців з попередніх виборів до виборів 7 квітня 1996 року, а також викреслені, перекреслені, поновлені після викреслення чи перекреслення підписи, підписи з проставленням дат, які не збігаються з періодом дострокового голосування та голосування у день виборів. Законом про вибори можливість такого поводження зі списками, підписами виборців не передбачено.

На виборчих дільницях № 10, 21, 43 списки виборців на вибори 7 квітня 1996 року складаються з аркушів, частина яких стосувалась попередніх виборів народного депутата України по даному округу, а решта — виборів Президента України, депутатів та голів місцевих рад народних депутатів. На виборчих дільницях № 30, 31, 32, 33,

35, 36 використано списки виборців, за якими раніше проводилися вибори народного депутата України та вибори депутатів місцевих рад народних депутатів.

Оскільки Закон України «Про вибори народних депутатів України» не передбачає можливості використання на повторних виборах народного депутата України списку виборців (повністю чи частково), за яким проводилися вибори Президента України, депутатів або голів інших представницьких органів за нормами інших виборчих законів, то такий список виборців не міг використовуватись на виборах 7 квітня 1996 року, не породжує правових підстав для підрахунку кількості виборців, які взяли участь у виборах, визначення результатів підрахунку голосів на виборчих дільницях та врахування їх при встановленні результатів виборів по округу. У списках виборців зазначені дев'ять виборчих дільниць нараховується загальною 9846 підписів, віднесених дільничними виборчими комісіями до виборів 7 квітня 1996 року.

Дільничні виборчі комісії виборчих дільниць № 25, 28, 45 були утворені і здійснювали повноваження у неправомочному складі (від 5 до 7 осіб). До правомочного складу комісії згідно з частиною першою статті 16 Закону про вибори має входити не менш як вісім осіб. Всі рішення цих виборчих комісій щодо підготовки і проведення виборів, в тому числі встановлення результатів підрахунку голосів, не мали юридичної сили з моменту їх прийняття і не могли враховуватись окружною виборчою комісією під час встановлення результатів виборів по округу.

На виборчих дільницях № 26, 46 (лікарня, сілський ізолятор) до списків виборців включено осіб, які у переважній більшості не є виборцями даного виборчого округу. Кількість виборців, які належать до цього округу, до початку голосування та під час підрахунку голосів не встановлювалась. Отже, понад півтори тисячі осіб, які значаться такими, що одержали виборчі бюлетені на цих дільницях, не підлягали врахуванню під час встановлення результатів виборів по округу.

Як показав аналіз виборчих документів, зазначені порушення виборчого законодавства стосувались участі у виборах загальною понад 19 тисяч громадян округу.

Допущені окружною та дільничними виборчими комісіями порушення чинного Закону України «Про вибори народних депутатів України» спотворили дійсний стан участі громадян округу у виборах і суттєво вплинули на результати голосування.

У виборчий процес по виборах народного депутата України, що були призначені по цьому округу на 7 квітня 1996 року, незаконно втрутився Український літвий клуб (Львів, вул. Левіцького, 55).

Президія цього клубу за два тижні до дня виборів і в день виборів за погодженням з керівництвом Львівської міської ради народних депутатів (голова Куйбіда В. С.) та з відомою більшістю дільничних виборчих комісій, всупереч положенням частини першої статті 1, частини першої статті 12, статті 36 Закону України «Про вибори народних депутатів України», за рахунок коштів ради підприємств Львова, в тому числі підприємств з іноземними інвестиціями — спільного українсько-англійського підприємства «Галка Лтд», організувала в приміщеннях дільничних виборчих комісій не передбачену виборчим

законодавством так звану рекламу виготовлювану цими підприємствами продукції (кавовий набір, парфюмерно-косметичні вибори тощо).

Під час цієї пов'язаної з виборами акції, про яку було поінформовано населення районів міста Львова, що входили до виборчого округу, громадянам, які достроково чи в день виборів брали участь у виборах (одержали виборчі бюлетені), в приміщеннях дільничних виборчих комісій безплатно вручався пакет кавового напою або відповідний косметичний чи інший виріб. Тим, хто не брав участі у виборах, така продукція не вручалася. Так звана реклама зводилася, по суті, в основному до заведення продукції на виборчі дільниці та вручення її виборцям. Як свідчать наявні матеріали, передвиборної акції Український літвий клуб значиться серед тих, що підтримував на виборах 7 квітня 1996 року кандидата в народні депутати України Колюшко О. М.

Проведення зазначеної акції безпосередньо в приміщеннях дільничних виборчих комісій (нею лише під час дострокового голосування було охоплено 18965 виборців) слід вважати не передбаченим виборчим законодавством України і таким, що йому суперечить, способом впливу на виборців з метою забезпечення їхнього волевиявлення на користь кандидата в депутати Колюшко О. М. Про її суттєвий вплив на результати голосування свідчать, зокрема, той факт, що на попередніх виборах у цьому окрузі в грудні 1995 року, коли подібні акції не проводилися, у достроковому голосуванні взяло участь близько однієї тисячі громадян.

Таким чином, наведені порушення Закону України «Про вибори народних депутатів України», що мали місце в ході проведення повторних виборів народного депутата України по Левандівському виборчому округу № 262 та під час підрахунку голосів, суттєво вплинули на результати голосування, тому звернення суб'єктів виборчого процесу про визнання цих виборів недійсними підлягають задоволенню.

Центральна виборча комісія, керуючись положеннями частини першої статті 1, частини першої статті 2, статті 3, частини першої статті 12, статті 14, 16, 20 — 22, 36, 38, 40, 42, 43, 47, частини третьої статті 48 Закону України «Про вибори народних депутатів України», постановляє:

1. Визнати повторні вибори народного депутата України, що проводилися 7 квітня 1996 року в Левандівському виборчому округу № 262 (Львівська область), недійсними з вини окружної та дільничних виборчих комісій.

2. У зв'язку з визнанням зазначених повторних виборів недійсними скасувати рішення окружної виборчої комісії Левандівського виборчого округу № 262 (протокол від 7 квітня 1996 року), яким Колюшко Ольга Михайлівна вважається обраною народним депутатом України по цьому округу.

3. Звернутися до Генеральної прокуратури України з проханням розв'язати питання щодо відповідності акції, причетної до порушення в окрузі виборчого законодавства, що призвели до визнання цих виборів недійсними.

4. Копії цієї постанови надіслати окружній виборчій комісії Левандівського виборчого округу № 262, Львівській обласній раді народних депутатів та колишньому кандидату в народні депутати України Колюшко О. М.

Голова Центральної виборчої комісії І. СЕМЕЦЬ.
Секретар Центральної виборчої комісії І. ЦЕЛУЙКО.

У Сараєві тихо. Принаймні до виборів

У ПЕРШЕ за останні чотири роки, протягом яких дев'ять разів довелося побувати у відродженнях є охоплений полум'ям війни колишній Югославія, повертається у відносно оптимістичному настрої. У бойській столиці Сараєво — тиша і мир.

Люди, які вже стомилися ховатися від куль снайперів, вийшли на вулиці, заповнивши нововідкриті кафани та бари. Древнє місто, де, мов у Єрусалимі, перепелися всі світові релігії, відроджується. Багаторазовою державою очікує на парламентські вибори, призначені на 14 вересня.

Готується до цих виборів і контингент Сил вітання мирних Дійтоських домовленостей щодо Боснії (IFOR). Як відомо, серед 60 тисяч вояків з 32 країн світу в Сараєво виконує місію 240-й окремих спеціальних батальйон ЗС України.

Фактично, питання влади було причиною розв'язання війни у Боснії між місцевими сербами та мусульманами.

Отже, від результатів вересневих виборів залежить і майбутнє миру. В зоні відповідальності Укрбату, яким нині командує підполковник Сергій Гатченко, 12 виборчих ділянок. Співпрацюючи з місцевими органами влади, спостерігачами від ОБСЄ та місцевими жителями, наші вояки проводять підготовчу роботу. Не обійшло визначити, де базуватимуться спеціальні підрозділи втручання, і розробити техніку локалізації та припинення збройних сутичок, які можуть виникнути під час виборів. Все-таки, це важко звикнути до того, що тут мир...

У батальйоні розповіли: серби під час виборчої боротьби висувають гасло —

сербські діти житимуть там, де завжди жили серби. А коли під багнетами IFOR залишали передмістя Сараєва, знімаючи двері з власних будинків і викопуючи на кладовищах останки рідних, обидва повернутися сюди напевно. Доки у Боснії перебувають сили коаліції, доти всі погрози залишатимуться тільки словами. Але зрозуміло, що після чотирічного кривавого протистояння народам буде важко звикати співіснувати у мирі.

Щодо українського батальйону, то він досить органічно «вписався» у натовську операцію. Командир французької бригади «Браво» генерал Аладес під час зустрічі з першим заступником міністра оборони України генерал-полковником Іваном Бізаном, котрий нещодавно побував з інспекційною поїздкою в екс-Югославії, схвалюючи відкриття, сказав: «Вони здатні виконати будь-які складні завдання».

Утім, певні проблеми є. Зокрема, техніка, що, дивуючи весь IFOR, «з'їдає» 100 літрів пального на 100 км, в екстремальних ситуаціях надійшла, ніж, наприклад, французька. Та ще... невеликий вибір страв на обідньому столі українських вояків. Аж майже всі продукти, поставляють літаками ВПС з України. Така була умова входження до IFOR. Укрбат щомісяця коштує Україні 400 тис. американських доларів. Проте, це плата за власний високий авторитет. До речі, гроші на утримання Укрбату виділяють не з бюджету. Їх заробляють такі самі українські хлопці, які виконують миротворчу місію в іншому куточку Балкан — у Хорватії, на території Східної Славонії.

~ (Продовження в наступному номері газети).

Ігор МЕЛЬНИЧУК,
прес-служба Мініборони.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

А у нас в машині газ. А у вас?

ПРОБЛЕМИ екології, як свідчить практика, кордон не мають і не можуть бути розмежовані тільки в одній окремо взятій країні. Проте екологію вважають, що країни просто зобов'язані обмінюватися досвідом, щоб мати можливість об'єднати зусилля в ім'я майбутнього планети.

Протягом останнього десятиріччя однією з найактуальніших проблем було зменшення озонного прошарку Землі. Це спричинило не в останню чергу тому, що шкідливі викиди осідають у найнижчому прошарку атмосфери. І велику частину цих викидів складають викиди газу автомобілів, які працюють на рідкому моторному паливі — бензині. Фактиці вважають, що один із способів розв'язання цієї проблеми — це послугоування автотранспор-

том, який використовує як моторне паливо стиснений природний газ (СПГ) замість бензину. Про необхідність проведення «автомобільної реформи» в Туркменістані говорять на урядовому рівні.

Кампанія з переведення автотранспорту на газове паливо почалася ще десять років тому, за часів Радянського Союзу. Закуповували нові автомобілі, які працюють на СПГ, переобладнували старі, будували мережу автомобільних газонап-

лавальних компресорних станцій (АНГКС). У Туркменістані збудували сім АНГКС і перевели на газ понад тисячу автомобілів. Але після розпаду Союзу цей процес сповільнився, а потім і зовсім загальмував. Припинилося постачання автомобілів і газобалонного устаткування (переважно з Росії). Зупинилося і будівництво станцій.

Нині президент Туркменістану Сапармурад Ніязов зобов'язав керівників відповідних міністерств і відомств країни повернутися до забутої «автомобільної реформи» і перенести протягом 1996—1997 років на газове паливо весь державний транспорт. Крім цього екологічного моменту, існують й економічні розрахунки. Аж варієт газу значно нижча за варієт

бензину. Автомобіль до того ж потребує газу менше, ніж бензину. Заявки «автомобільної реформи» також плановано зкомпонувати на нафту та нафтопродукти, одному з основних джерел надходження іноземної валюти до держскарбниці.

У зв'язку з цим уряд прийняв постанову, в якій, зокрема, сказано: газобалонне устаткування і запчастини до нього, які ввозяться в країну, звільняються від мита. У Туркменістані розраховують, що це стане певним стимулом для бізнесменів, які захочуть придатися до реформи.

Тамара МОЛІНА,
«Независимый
Туркменистан», спеціально
для «Голосу України».

Хроніка. Факти. Події

• Вашингтон

Америці незвично чути «ні»

Президент США Білл Клінтон видав наказ про нанесення ударів крилатими ракетами по окремих ділях на іракській території у зв'язку з тим, що дії військ Саадада Хусейна на півночі країни поставили під загрозу інтереси національної безпеки Сполучених Штатів у цьому регіоні. Міністр оборони США Уільям Перрі заявив: «Нам байдуже, яке з двох провідних курдських угруповань отримає гору в конфлікті в північних районах Іраку... Наші життєво важливі інтереси полягають у тому, щоб зберегти безпеку й стабільність у регіоні».

Генеральний секретар ООН висловив стурбованість у зв'язку з розвитком подій в Іраку. Як відомо, Об'єднані Нації зупинили виконання угоди з Іраком, що посадила режим міжнародних санкцій проти Багдада і дозволяла йому експорт нафти в обмін на закупівлю продовольства та медикаментів. Разом з тим, у Раді Безпеки ООН немає єдиної думки щодо дії США.

Європейський Союз не підтримує воєнної акції Сполучених Штатів проти Іраку. Прем'єр-міністр Ірландії Джон Брутон, який головує в цьому підріччї в керівних органах ЄС, вказав на одиницький, не узгоджений із світовим товариством характер дії США. «Використання насильства не є адекватною відповіддю на розвиток подій в Іраку», — підкреслює Брутон.

• Софія

Президентів мало повноважень

Президент Болгарії Жельо Желев, якому належить скласти президентські повноваження після призначених на кінець жовтня виборів нового глави держави, заявив про необхідність заміни парламентського правління президентським. «Навіть якщо став президентом сам Ісус Христос, йому не поправити справ у Болгарії за чинної конституції», — сказав Желев.

• Берн

Хто гарантує Європі безпеку

Швейцарія переконала, що Росія відаграє важливу роль у моделі безпеки ХХІ століття. Про це заявив на прес-конференції за підсумками офіційного візиту до Швейцарії міністра закордонних справ РФ Євгена Примакова глава швейцарської дипломатії Флавіо Котті. За його словами, головним результатом переговорів з російським міністром стало підтвердження двом країнам прагнення сприяти зміцненню ролі ОБСЄ як гаранту стабільності в Європі. «Ми вважаємо, що ОБСЄ має посилити свій вплив на формування архітектури «європейської безпеки», — зазначив Євген Примаков.

• Буенос-Айрес

Свято нашої діаспори

У столиці Аргентини розпочалися торжества, присвячені сторіччю початку української еміграції, що відзначаються наступного року. «Вихідці з України зробили вагомий внесок у розвиток нашої країни», — заявив губернатор штату Мисьйонес Рамон Пуерта. Третину населення штату становлять українці. Подарунком до майбутнього ювілею стало відкриття в місті Апостолесі Українського етнографічного музею.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Алло, Нью-Йорк!..

У США — українська осінь

21 вересня у Нью-Йорку відбувається традиційний Український фестиваль. З проханням розповісти про це поштою наш кореспондент Тетяна ІВЖЕНКО звернулася до одного з організаторів свята Ярослава ІВАХІВА.

— Український конгресовий комітет Америки вже протягом двадцяти років організовує Український фестиваль, який збирає у Нью-Йорку українську діаспору з багатьох країн світу. І цього разу ми очікуємо близько дев'яти тисяч гостей.

У рамках фестивалю відбуваються спортивні змагання,

концерти самодіяльних і професійних мистецьких колективів як з Канади та США, так і з України. Гості свята візьмуть участь в українському ярмарку, на якому зможуть придбати вироби народних майстрів. А потім на всіх, хто до нас завітає, чекає справжня українська вечеря.

Український фестиваль — це улюблене і дуже очікуване свято нашої діаспори. А всі зібрані кошти організатори передають як благодійну допомогу українським організаціям у США.

Алло, Мінськ!..

У білоруському суді — наші підсудні

У МІНСЬКОМУ міському суді завершується судовий процес над сімома українськими громадянами, які 26 жовтня брали участь в акції «Чорнобильський шлях-96». Розповісти про це кореспондент «ГУ» Оксана Рудюк попросила першого секретаря з консульських питань посольства України в Республіці Білорусь Михайла МОСКАЛЕНКА.

— Три місяці тривало слідство над затриманими українцями акції. Врешті-решт 21 червня справу передали до суду Центрального району Мінська. Але там вона довго не затрималася. На прохання прокурора її передали на розгляд у міський суд, де нині і відбуваються судові засідання.

Підсудних обвинувачують за двома статтями: за

участь у групових діях, що порушують громадський правопорядок, та заповнення образи працівників міліції. Участики ходу повністю відкидають усі обвинувачення і стверджують, що на мітинг опинилися випадково, всі є туристами, познайомилися тільки у в'язниці, а про УНА-УНСО знають лише з газет.

В речі, захищати українців виявили бажання білоруські адвокати, до того ж цілком безплатно. Вирок буде винесено наприкінці тижня. За висунутими обвинуваченнями підсудним загрожує вироки роботи до 3-х років, штраф або умовне покарання. Як на мене, найірогідніше, що присудять умовне покарання, яке згідно з Мінською конвенцією «Про правову допомогу і правові відносини між громадянськими, сімейними та кримінальними справами» вони зможуть відбувати в Україні.

Репортаж

Сподівання та страждання

В УЛИЦІ Фурманова, 8-а. Файл 43/082 Центрального відділення Ощадбанку Полтави. Кілька черг до бар'єрної стійки з віконцями. Не всі просуваються до них з однакою швидкістю.

Наразі черга стає шерба-тою, нагадуючи чимось нерівномірний тризуб. Отож, когось у списках шукають, шукають, але безрезультатно: намагаються обслужити відвідувачів дві Людмили — Шульженко і Наливка, Оксана Крашенко, Руслана Фризик і Тетяна Сікандарова. Деякі усе кілька років оформлюють і видають сертифікати, інших залучили в період останнього «буму», коли багатьох підштовхнуло до банку повідомлення про закінчення терміну видавання ваучерів. Вилізуло. Дехто й справді заворушився, та ненадовго. Було, «банкнири з 8 до 19 години без перерви працювали й ледь справлялися, а це знову наплив став загасити. Аж третина жителів Жовтневого району (одного з найбільших в обласному центрі) сертифікатів ще не одержала.

Напевне, до чергової «вилізи» попереджень про закінчення терміну видавання майнових сертифікатів 1 жовтня, — підсумовує Марія Корпінко, начальниці відділу приватизації районного відділення Ощадбанку.

Підстави для турбот є: із

150 тисяч жителів сертифікати отримали трохи більш як 100 тисяч.

Гуляю, не всі з отих 50, що залишилися, і придуть. А хто й хотів би, не може. Бо підводити себе і нас, і арештою, державу працівники житлово-експлуатаційних дільниць. Чимало потенційних власників сертифікатів себе у списках не знаходять. Трапляється, що половина членів сім'ї значиться, а решти немає і не існує...

Приміром, у ЖЕД-4, на території якої мешкають переважно пенсіонери, виявляється, списків і не складали. Бо, пояснюють, у них немає документи. Отже! Іншими словами, свою роботу перекарля, вважайте, на руки і ноги самих мешканців, які змушені самотужки шукати і просити документи, аби набити на аркуші за встановленою формою паспортні дані. Потім із цим папером поїхати до паспортного столу, райвиконкому, по інших інстанціях.

З такими темпами нас не те що до 1 жовтня — до кінця року не впоратися.

—Якщо дозволите, Маріє Миколаївно, «провокаційне» питання: особисто ви свій сертифікат отримали?

—Павло, і обміняла його на акції «Полтавголдостанція». Все і дивендів одержала — 1 мільйон 50 тисяч карбованців — якраз вартість сертифіката. А мої домашні свої папери в інше місце прилаштували і тех мають, хоч і

незначну (300 тис. карбованців) та вже віддачу, але це тільки початок. Усе попереду. Тож раджу всім відвідувачам, одержавши сертифікат, вилучити його у реальному вигляді, ставати повноправними власниками.

Не краща ситуація і в Ленінському районі Полтави. І тут майже третина громадян сертифікатів не одержала. Багатою теж доводиться бігати до чиновницьких столів.

Із черги виїшов чоловік середнього віку. Наблився до вагітної дружини з дочкою-другокласницею: «Ходімо —стоїмо марно».

Виявилося — сім'я військовослужбовця з Криму (назвався Михайлом). Там, де служив і вже працювала дружина, теж ніхто списками не займався. І в Полтаві, звісно, не прописані, а значить, нічого сім'ї не світить. Обставини склалися так, що з вересня його іхати на навчання, дружина скоро вярдує стане матір'ю, а в її станові по райвиконком не походить.

—Ми хоч за віком молодші за тих, хто в черзі, але теж знервувалися. Бачте, — показує на дружинку, — про майбутні держави ми дбаємо, а вона про нас — ні. Чогось-таки уряд не врахував, не подумав...

І поправула сім'я до виходу... Павло КАРНАУХ. Полтавська область.

3 державою в азартні ігри не граю!

ХОЧА Хмельницьку область за темами отримання сертифікатів увійшла до п'ятірки перших і все населення майже 6 повністю залучили до приватизаційних процесів, однак і тут ще 23,6 відсотка громадян не побажали стати власниками.

Цікава деталь: сільське населення виявило значно більшу активність, ніж у містах. У Білогірському, Ізяславському, Вінковському, Красилівському, Теофіпольському та Шепетівському районах, наприклад, майнові сертифікати отримали більш як 90 відсотків громадян, а ось в обласному центрі — близько 70 відсотків. Що думають з цього приводу наші співвітчизники?

М. Бойко, службовець:

—Приватизаційний сертифікат отримувати не збираюсь. Остачиною втратила довіру до будів-яких цінних державних паперів.

Н. Мурик, колгоспниця:

Ваучер отримала, але вкладати його кудись, бажання не маю. Краще продати. Мій діда: ліпше мати синицю в руках, ніж журавля в небі.

М. Романець, робітник:

—Отримувати не збираюсь, бо скептично ставлюся до приватизаційних процесів в цілому.

О. Серова, безробітна: —Навіщо мені той сертифікат? Ніякого зиску від нього. До того ж гроші за отримання вискинь...

С. Вігунець, службовець:

—Для мене головне питання: куди вкласти сертифікат. Вважаю, що більшість прибут-

кових підприємств вже давно «приватизовано». Тому не бачу сенсу отримувати цінний папір.

І. Андрієнко, робітник:

—Жодному з моїх знайомих, які вже одержали і вклали свої сертифікати, вони не принесли найменшої користі. То чому варто його отримувати? Наостанок з тим самим запитанням я звернувся до однієї зі своїх давніх наставників. Відповідь була лаконічна: «Я з державою в азартні ігри не граю: все одно наведу».

Завдяки таким багаточисельним зустрічам у мене склалася думка, що отих 23,6 відсотка громадян, що не отримали майнових сертифікатів, — це люди, що знервувалися у державній політиці. Та потім все-таки є сьогодні приклади роботи приватизованих підприємств АТ «Укрелектроапарат», «Хмельницька кондитерська фабрика», «Шепетівський м'ясокомбінат», агрофірма «Україна» та ряду інших суб'єктів господарської діяльності засвідчують, що власники акцій мають суттєву вигоду. Але залишається відкритим питання чималої частини, для всіх багатих підприємств?

Олександр ЛЮКОВ.

Хмельницький.

Терміни закінчуються, а люди вагаються

З А СТАНОМ на 15 серпня відкрити депозитні рахунки та отримати приватизаційні майнові сертифікати 79,6 відсотка мешканців Житомирщини.

Протягом активності людей різна. Якщо в Житомирі до відділень Ощадбанку досі не з'явилася тільки 6 відсотків потенційних власників, то в окремих віддалених районах — близько третини. Своїм правом ще не скористалися в цілому близько 300 тисяч чоловік. Тим часом за перші два тижні серпня було відкрито лише 6400 сертифікатів, хоч у травні — липні цей показник становив 28 тисяч.

Активність міських мешканців пояснюється кількома причинами. У Житомирі 30 відсотків потенційних власників прийшли до відділень Ощадбанку ще тоді, коли сертифікат був безготівковий, і вони відкрили депозитні рахунки. А у віддаленому Луцькому районі депозитні рахунки відкрили

тоді лише півтора відсотка мешканців. У людей тут значно менше можливостей взяти участь у викупі підприємства, на якому працюють (а це головний стимул для гордяків). Отож, хоч своїм правом на одержання приватизаційного майнового сертифіката в районі ще не скористалися третина мешканців, за два тижні серпня тут видали аж... один сертифікат.

Звичайно, частини людей, особливо сільським пенсіонерам, важко зрозуміти складний механізм сертифікатної приватизації. Є недовіра, мовляв, селяни завжди обкурювали і знову обдурять. Мешканець райцентру мотивував свій скептицизм так:

—Тільки закриті акціонери товариства виплачують багатомільйонні дивіденди. Але нам доступні лише відкриті, а вони або взагалі нічого не платять, або виділяють на дивіденди сміхливий суми.

А ось думка керівника регіонального Центру сертифікатних аукціонів Тетяни Лісневської:

—Хто зволікає, той втрачає. Треба якнайшвидше одержати сертифікати і взяти участь в аукціоні. А потім акції можна й продати.

Для зручності в області відкрито 516 пунктів, де прийматимуть заявки на участь у сертифікатних аукціонах.

Компенсаційні сертифікати на відміну від майнових можна відразу продавати. Але видано їх тільки 4 відсотки. Звідки така пасивність? Автор цих рядків разом з працівницею відділення Ощадбанку довго перекопував відвідувачку, вчительку-пенсіонерку, що компенсаційні сертифікати варто забрати вже хоча б тому, що порівняно з її пенсією не якою і маючу є суму, яку можна виручити за продаж цих паперів. Пенсіонерка не погодилася, бо хотіла компенсацію грошима. Не повірила, що її крок ніяк не вплине на готівкову компенсацію за знепечення заощаджень, яка ймовірна в майбутньому.

Олександр КАВУН.

Житомирська область.

Як справи!

Акціонери — не орендарі...

АЯКІ райдуки надії, здаймо, покладали всі ми поперед на оту повальну оренду! Не так, однак, сталося, як гадалися: «державницьку оліку» — уступили, а колективістське «баби день до вечора» залишилися.

Звідси і як результат: його добре видно на прикладі, скажімо, підприємств харчової та переробної промисловості Одещини.

Орендарі, якщо порівняти з відповідним періодом минулого року, майже удвічі збільшили обсяги виробничої продукції, і тепер деякі з них відкреслюють від оренди, просяться назад — у держсектор. Там, сподіваючись, за них знайдуть робітників-наочальників: сировину поставити, виробництво модернізувати, ринки збуту шукати, продукцію реалізовувати. Тим часом приватизовані підприємства, ставши акціонерними товариствами, виробили продукції удвічі більше, аніж за такий же час торік.

...Понад сотню літ варить для одеситів пиво АТ «Гамбрінус». У нещоданьому минулому, правда, як завод прохолодних напоїв. А й над ним, було не так давно, захмарилося: спиритні комерсанти навели пива на всі смаки з Туреччини, Польщі, Чехії й Німеччини. А тут ще й якісь об'єднання «Оболонь» почало «атакувати» на причорноморський ринок.

—Ні, якщо житимемо старим бажанням, — зібрав колективні сили голова приватизації АТ Андрій Влодов, — то на плану не утримаємося. Треба докорінно міняти все — від асортименту, якості продукції до тари, в якій її реалізуємо.

І міняють. Ота тара тепер аж ніяк не гірша від іноземної. Та й те, що у пляшках, користуватися неабияким попитом. Відмовившись від традиційних сортів пива «Львівський козак» й «Жигулівський», наладували випуск власних, фірмових «Ланжерон», «Два капітани», «Старополтавський», що за смако-

вими якостями переверстувати завезене, а тому набувають дедалі більшої популярності в Одесі й за її межами. Понад півтори тисячі торговельних точок лише однієї Одеси реалізують пиво, лікери, безалкогольні напої «Гамбрінуса», а є ще й інші регіони — шодня підприємство відвантажує продукцію на 5 мільярдів карбованців.

Дяється непростю. Й не тільки тому, що треба впроваджувати нові технології, нове устаткування. Торік хвацькі комерсанти закупили майже весь пиварийний асортимент, славивши його за рубіж, — це поставило чимало наших заводів буквально на коліна. Урок враховано: «Гамбрінус» тепер закуповує сировину в обсягах, яких би сподіювалося до новотого врожаю. За банківськими кредитами, під поручення, які «кусаються». Втім, сподіваються пивоварів-акціонерів, отакі заповоди, заходи — явище тимчасове, відомо ж і ми колись до цивілізованого ринку.

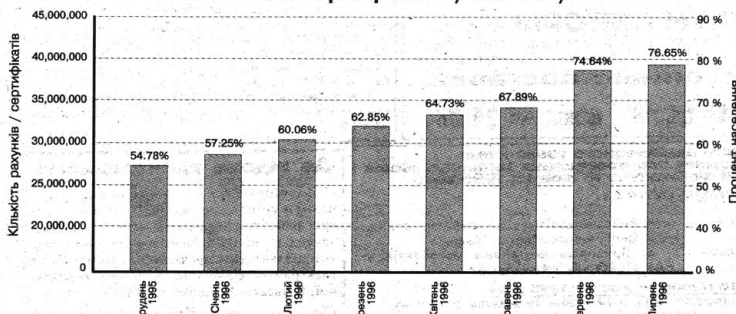
«Гамбрінус» у приватизованій харчовій та переробній галузі не єдиний. За умов жорсткої конкуренції з боку фірм, що заповнили пивний ринок чужим наївною маніфестом марок, знаходять свого покупця АТ «Одеса-чай». Непросто боротися з іноземними та вітчизняними конкурентами й АТ «Поліарна зірка», та завдяки смаковим і поживним якостям його морозів, доступності й попитній упаковці, прихильників у нього все більше. Це дало підприємству змогу буквально цими днями на черг з'явитися цини. Кондитерське АТ «Одеса», модернізувавши виробництво, поліпшивши якість продукції, збільшує її випуск і реалізацію...

Коли знайомилися з отакими «острівцями благополуччя», аж настійно поліпшується: значить, такі з'являються, дедалі міміше стають на ноги вітчизняні власники — підприємці, які і хочуть, і можуть розвиватися, конкурувати.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Динаміка отримання населенням України майнових сертифікатів /тис. шт./

ДВА
ТИЖНІ
ЗНИЖОК
ВІД

ЧАС – ЦЕ ГРОШІ. ПОСПІШИ!

Український Мобільний Зв'язок
Ukrainian Mobile Communications

253002, м. Київ, вул. Луначарського, 16/4.
Тел. (044) 517-28-38, 290-49-46

NOWEA INTERNATIONAL

10-13 сентября 1996 года

Фирма "НОВЕА Интернациональ"

(г. Дюссельдорф, Германия)

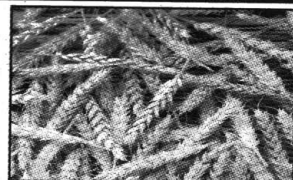
и НВЦ при Кабинете
Министров Украины
при содействии
Министерства сельского хозяйства
и продовольствия Украины
проводят
в павильоне 9
Национального выставочного центра
**МЕЖДУНАРОДНУЮ
СПЕЦИАЛИЗИРОВАННУЮ
ВЫСТАВКУ**

ИНПРОДПИЩЕМАШ/СЕЛЬХОЗ-96

Международная специализированная выставка
машин и технологий для пищевой
промышленности, животноводства,
растениеводства и упаковки.

INPRODPISSHESHASH/
SELCHOS'96

Дополнительная информация:
представительство NOWEA International

Украина 252054, Киев, ул. Богдана Хмельницкого, 55. Тел.: (044) 219-13-13; факс: (044) 219-13-14.

РАСПРОДАЖА!

Из республики Молдова
По общегосударственному паспорту
(или по доверенности!)

ВАЗ

21043 - \$ 5000	21083 - \$ 5500
21053 - \$ 4600	21093 - \$ 6100
1061 - \$ 5000	21099 - \$ 7000
07 - \$ 5100	21213 - \$ 5800

Все модели 1996 г.
Оформление - 3 часа.
Выдается транзитный номер.
г. Бельц: 8-04231-25537,
8-04231-24430.

ПРОФЕСІЙНЕ виконання покриттів та гідроізоляційних робіт

Відновлення пошкодженого
багатошарового руберойдного
покриття ІЧ-випромінювачем.
Гарантія до 4 років
1млн.крб./м2

Ремонт покритті
полімерно-бітумними матеріалами
гарантія до 10 років
Від 2 млн.крб./м2

Тел.(044) 446-0308

РАСПРОДАЖА

Модели 1996 г.

21043 - \$ 4900

21053 - \$ 4500

21061 - \$ 5000

21074 - \$ 5100

21083 - \$ 5400

21093 - \$ 6000

21099 - \$ 6900

ВАЗ

в Словаччині!

г. Кошице: 8-10-(4295)749966,
8-10-(4290)1902974.

Москва: (095) 974-0033, 974-0034

Лтс Лтд. - официальный дистрибьютор
фирм Borax Group (Великобритания)
и OMG Europe (Германия)

Продукция фирмы **OMG**

Кобальт порошкообразный
Оксид кобальта Co_2O_3
Гидроксид кобальта $Co(OH)_2$
Кобальт серноокисный $CoSO_4 \cdot 7H_2O$
Кобальт уксуснокислый
 $Co(CH_3COO)_2 \cdot 4H_2O$
Кобальт карбонат $CoCO_3$
Органические соединения
кобальта (нафтинаты и т.д.)
Оксид никеля NiO
Гидроксид никеля $Ni(OH)_2$
Серноокисный никель $NiSO_4 \cdot 6H_2O$
Уксуснокислый никель $Ni(CH_3COO)_2 \cdot 4H_2O$
Никель карбонат $NiCO_3$

Все материалы находятся на таможенном складе в г. Славянске
343222, Украина, Донецкая обл., г. Славянск, ул. Свободы, 15
Тел.: (06262) 2-8355, 2-4893, факс: (06262) 2-4893, 2-9812

Организация реализует с склада в г. Днепрпетровске

ШИНЫ и АККУМУЛЯТОРЫ

для грузовых и легковых автомобилей,
сельхозтехники, погрузчиков и мотоциклов.

Самовывоз и вагонные поставки.

Тел.: (0562) 44-80-44, 44-54-48; факс: 44-24-06.

Правління відкритого акціонерного товариства
«Трест «Київмискбуд-3» повідомляє про проведення загальних зборів
БАТ «Київмискбуд-3», які відбуватимуться 16 жовтня 1996 року

Порядок денний:

1. Затвердження статуту БАТ «Трест «Київмискбуд-3».
2. Затвердження положення про правління БАТ «Трест «Київмискбуд-3».
3. Вибори правління та голови правління.
4. Вибори спостережної ради.
5. Прийняття внутрішніх документів у БАТ «Трест «Київмискбуд-3».

Початок зборів: о 16 годині 16 жовтня 1996 року.
Початок реєстрації акціонерів та довірених осіб: о 14 годині 16 жовтня 1996 року.
Місце проведення зборів: Київ-58, вул. Гулякова, 29 (приміщення музичної школи).
Пріорит: тролейбусом № 21, 22 або 27 до зупинки «Індустріальна».
Контактні телефони: 484-45-93, 484-45-74, 484-45-69.

Готовьтесь к зиме!

Центр торговли «Прямрибор»
предлагает котельное оборудование:

автоматика КСУМ 2П, КСУ к паровым
и водогрейным котлам, печам, сушилам,
ЗЗУ, КЗУ; датчики, манометры, ЭКМ, НМП,
ТНМП; вентиляторы, дымоходы, горелочные
блоки; газовые счетчики РГ, СГ, самописцы
ДСС; шкафыные газорегуляторные установки,
оборудование ГРП; МЭО; котлы различной
мощности, в том числе «Факел», Д-721; бы-
товые газовые счетчики, котлы КЧМ-2м
с доставкой по Украине или
самовывозом со склада в Полтаве.

Тел.: (0532) 58-46-19, 58-47-21; факс 58-48-30.
Со склада в Енакиеве тел. (06252) 2-41-08,
факс 5-44-85.

Арбитражным судом Донецкой области (340105, До-
нецк, б. Пушкина, 34) возбуждены дела о банкротстве:

1. Частной фирмы «ВАЛЬ и В» (Донецк-15, ул. 50-летия СССР, 160, кв. 18, расчетный счет 2468544 в ДРУ АК «ИНКО», МФО 334743), дело № 11-1-56.
  2. Малого частного предприятия «Безан» (Донецк-55, пр. Гурова, 2, расчетный счет 20468931 в Донуглекомбанке, МФО 334895), дело № 10-1-55.
  3. Коллективного малого предприятия «Грани» (Донецк-15, ул. Ватулина, 71, расчетный счет 4467314 в Донецком региональном управлении АК Проминвестбанка, МФО 334635), дело № 7/1-75.
  4. Общества с ограниченной ответственностью фирма «Дон-Спектр» (Донецк, ул. Челюскинцев, 174, расчетный счет 467545 в Спецотделении Укрсоцбанка, МФО 334657), дело № 7/2-26 Б.
  5. Страховой компании «Диалог» в виде общества с дополнительной ответственностью (Донецк-50, ул. Щорса, 24, расчетный счет 4672133 в Донуглекомбанке, МФО 334895), дело № 11-1-16.
- Претензии кредиторов и возможных санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

До відома громадськості

АТ «Інкомресурс» звернулося до Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України з проханням про видачу ліцензії на здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з постачанням електричної енергії на території Вінницької, Київської областей та Києва.

Поштова адреса: Київ, 253152, п/с 68.

Телефон/факс 556-13-18.

У номер

• Крим

І страйки тривають.
І шантажі не вщухають

У 255 кримських школах із 579 не розпочалися заняття. Вчителі страйкують, оскільки їм не виплачували зарплату ще з березня.

Про це повідомила на засіданні ВР Криму голова Кримського республіканського профкому працівників освіти Софія Сидорова. Вона наголосила, що страйк триватиме доти, поки держава не розсадується з учителями.

А тим часом постійний представник Президента України в АРК Дмитро Степанюк зробив заяву щодо політико-правової ситуації на півострові. Він визнав несправедливими дії сепаратистських сил у Криму, які після прийняття Конституції України шантажують і залякують депутатів навіть у залі засідань ВР Криму. Д. Степанюк зажадав посилити охорону парламенту та уряд автономії працівниками правоохоронних органів.

• Вінниця

Іменини міста білих лебедів

На свої іменини — День міста над Бугом — вінничани запросили делегації з міст-побратимів: польського Кельце, англійського Пітерборо, румунського Ясси. Гости не менше від господарів раділи тим змінам, що відбулися тут. Оновився острів Фестивальний. Донедавна забута Богом і людьми місцина на річці Південний Буг, до якої дістатися можна було хіба що виплав, нині стала улюбленим місцем відпочинку. У віддаленому мікрорайоні Жвільців з'явилася рукокресне озеро. На його чистому плесі тішать око білі лебеді. До речі, воно, як і давніші озера, знаходиться на місці... колишнього сміттєзвалища.

Спорт

Лише результати

ФУТБОЛ. Першість країни. Перша ліга. 8-й тур. **Металіст** — **Нафтовик**. 1:2. Лелюк, 61 — Лукаш, 15, Чорношів, 74. **Дніпро** — **Явір**. 0:3. Журшин, 2, Снітко, 40, Листопад, 73. **Шахтар** — **Хімік С.** 3:0. Волков, 30, Теркулов, 65, Барабаш, 75. **Металург М** — **Металург Д.** 0:1. Остахов, 62. **ФК Львів** — **Динамо-2.** 0:1. Єсип, 55. **Закарпаття** — **ЦСКА-2.** 3:2. Ромашин, 22, Андропов, 31, Кирилюк, 73 — Матанчук, 36, Гамалі, 83. **Поділля** — **Поліграфтехніка.** 0:3. Чернишенко, 25, Максимов, 70, 76. **Хімік Ж** — **Металург Н.** 2:0. Васишин, 2, Кошинський, 37. **СК Миколаїв** — **Буковина.** 3:2. Мартинюк, 3, Сонін, 44, Яценко, 63 — Фінкель, 51, Білоус, 32. **СК Одеса** — **Кристал.** 4:1. Кулєв, 13, 27, Мельниченко, 52, 81 — Ковальчук, 58. **Волинь** — **Зоря.** 3:2. Саутін, 56, Ларін, 81, Таран, 48, у власні ворота — Таран, 25, Шопін, 58. **Верес** — **Сталь.** 0:1. Буцаков, 32.

КІЙВ. Стадіон «Динамо». Товариський матч молодіжних збірних. **Україна** — **Грузія.** 3:1 (1:0). 1:0 Селєзньов, 28, 2:0 Бабич, 50, 3:0 Шищенко, 79, 3:1 Пахверія, 88.

Господарі грали в такому складі: Кернозенко (Горайов, 75), Колчін, Вахук, Павлюк (Поклонський, 63), Ілченко, Селєзньов (Шищенко, 46), Зубов (Богатир, 46), Зотов (Якшимський, 61), Костюк (Римшин, 46), Головок, Бабич.

ПОРШНЕВАЯ ГРУППА

(гнзлаз, поршневий, пелен, коліща, вальсмиш-прокатний).
ДЛЯ АВТОМОБІЛІВ: КАМАЗ, МАЗ, КАЗ, ГАЗ-53, ЗІЛ-130, «ІКАРУС», УАЗ, ГАЗ-24, «Москвич-412», ЗАЗ, ГАЗ-21, «Татари», ДЛІА СЕЛІСКОТОСКОСКИ, ГАЗ-52, ГАЗ-54, ГАЗ-57, «КамАЗ-10», «Колос», «Колос» для двигачів: 2-240, А-41, 01М, СМД-14, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

ТОПЛИВНА АППАРАТУРА

ДЛЯ ДИЗЕЛЬНИХ ДВИГАТЕЛІВ
(розпилителі, форсунок, пульткерні пори)
ДЛЯ КРАСЯ: топливний насос високого тиску

ЧП «СПАРК». Київ, вул. Чкаловська, 34 (Борщівська)
Тел./факс: (044) 474-4177.

«Київінвестбанк»

є уповноваженим банком

з обміну українських карбованців на гривні.

Пункт обміну з 2 по 16 вересня 1996 року

працює

з 08.00 до 20.00

за адресою: вул. Десятинна, 4/6.

Тел.: 212-51-41, 228-84-38.

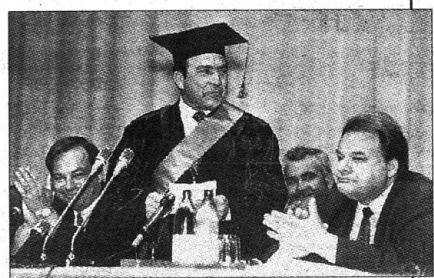
ДИПЛОМАТИ ТЕЖ
БУЛИ СТУДЕНТАМИ

Погожою вересневою дню у приміщенні Інституту міжнародних відносин Київського університету ім. Тараса Шевченка відбулося урочисте посвячення в студенти.

Останніми роками у цьому навчальному закладі помітна тенденція до збільшення конкурсу. Хоча загалом він лишається приблизно на одному рівні — 4–5 чоловік на місце, його якісні показники зростають. У цьому році отримати свої студентські квитки прийшли 356 новачків. З них 153 — це ті, що будуть навчатися на планових місцях, під державноговнення, решта — понад план, на умовах цільових контрактів. Ці контракти уклали як державні установи — найбільші банки України, Держмитком, різні організації, так і фізичні особи.

Крім наших співвітчизників в Інституті міжнародних відносин навчатимуться 18 іноземців. Як зауважив заступник директора з навчальної роботи Володимир Крижанівський, серед нинішніх абітурієнтів майже половина — медалісти, лауреати обласних і вищого рівня олімпіад, які мали право на співбесіду. Як ніколи багато у цьому році вступало до інституту випускників різних спеціальних гімназій, спеціалістів, спеціалістів. Загалом за результатами співбесіди було прийнято 4 чоловік.

У листопаді 1994 р. Інститут міжнародних відносин відзначив своє п'ятдесятиріччя. В процесі розвитку факультету (з 1990 р. — інституту) сформувалося 4 відділення: «міжнародні відносини», «міжнародне право», «міжнародні економічні відносини», «міжнародна інформація». За роки існування в інституті було підготовлено понад дві тисячі фахівців,

серед яких громадяни України та представники більш як 90 країн світу.

Випускники інституту — колишні міністри закордонних справ України В. Мартиненко, В. Кравець, нинішній — Г. Удовенко, міністр зовнішніх економічних зв'язків та торгівлі України С. Осика, представники нашої держави в ООН, ЮНЕСКО та інших міжнародних організаціях.

Під час посвячення панувала доброзичлива атмосфера. Врочистості додавала присутність міністра закордонних справ Геннадія Удовенка, який привітав молоде покоління міжнародників.

Тетяна ВІЛЕНКО.

Проект

Про Саханін, «Сантана-Барбару»
та автозавод у Донбасі,
а, отже, про робочі місця

У ДОНЕЦЬКИХ шахтобудівників, які виграли тендер у «Роскомбуді» і нині прокладають на далекому Саханін стовп майбутньої шахти, незабаром з'явиться ще одна адреса для відраження — «Сантана-Барбара».

Йдеться не про відоме прихильником телесеріалу місто. Просто така назва має іспанський рудник з видобутку свинцю, цинку та срібла, і проект його будівництва комбінат «Донецькшахтобуд» уже виконав. Перш ніж обрати за партнерів наших земляків, найкращі європейські експерти ретельно вивчили досвід і якість роботи донецчан — і оцінили їх на «відмінно». Загальна вартість проекту становить 180 мільйонів доларів, і тільки-но кошти будуть виділені, будівництво рудника силами українських шахтобудівників розпочнеться.

«Сантана-Барбара» — не єдиний спільний проект, що пов'язує «Донецькшахтобуд» із країною на Піренейському півострові. Під час недавнього відраження до Іспанії навчальний 180 мільйонів доларів, і тільки-но кошти будуть виділені, будівництво рудника силами українських шахтобудівників розпочнеться.

компанії «Сантана-Мотор».

Мета візиту була більша, ніж просто цікавість. Справа в тому, що свого часу місто Лінарес, де розташований завод, було центром гірничовидобувного району. Років п'ятнадцять тому шахти почали одна за одною закриватися, а люди — опинялися на вулиці. Врятувало нове виробництво.

Отже, знаючи про теперішню ситуацію на шахтах Донбасу, іспанські партнери слушно вирішили, що їхній досвід може стати в пригоді донецчанам. І в протоколі про наміри висловили готовність безоплатно передати в користування дві лінії збирання та фарбування автомобілів «Вітра» і «Сузуки». Зацікавленість по той бік кордону пояснюється великим простом: комплектувати та заправити поставляються з Іспанії, доки їх виробництво не буде налагоджено тут, на місці.

В області найбільш напруженим у соціальному відношенні і найменш перспективним щодо вуглевидобутку є Сніжнянський територіальний регіон, де під загрозою закриття опинилася значна кількість шахт. Проблема зайвих робочих рук дедалі загострюватиметься, і не випадково обладнання техноло-

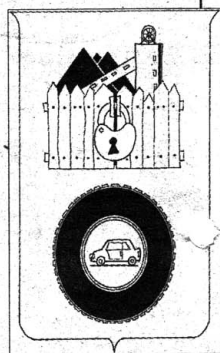
гічних ліній намічено встановити на Сніжнянському моторобудівному заводі, оснащеному за останнім словом техніки. На жаль, ніякого підприємства потерпає через відсутність заміновань, так само, як і десятки інших машинобудівних заводів області.

Автомобільний завод на Донецькій дасть роботу не тільки колишнім гірникам; — вважає Микола Бурего. — Він оживить виробництво взагалі. І цей проект повинен втілюватися в рамках програми з реструктуризації вугільної промисловості, створення робочих місць. Тому нове виробництво має одержати режим найбільшого сприяння та державну підтримку.

За підрахунками спеціалістів, для будівництва нового заводу і встановлення обладнання потрібен рік.

Масштабний проект, із залученням тисяч людей і десятків підприємств області, вноситься на розгляд уперше, а тому, зрозуміло, потребує всебічної оцінки. Безперечно одне: від долі цього проекту залежить, чи з'явиться на гербі Донецька поруч із відбитим молотком ще й колесо — не стільки як натяк на «професію» міста, скільки як символ прогресу.

Поки матеріал готував-

ся до друку, роботи в донецьких шахтобудівників побилошало: за рішенням уряду до кінця року в Україні буде закрито 50 шахт — а не 20, як передбачалося раніше. За іронією долі поховання шахт здійснюватимуть ті, хто колись дав їм життя. З іншого боку, негайно потрібні, як мінімум, одинадцять тисяч нових робочих місць для колишніх вугільників. Тож кожна пропозиція щодо працевлаштування шахтарів може стати ключем до розв'язання проблеми.

Ліна КУЩ,
Малюнок Володимира
ВАСЬКОВЦЕВА.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник —
Верховна Рада
України.

252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редактори: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОН: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
☎ Рукописи не повертаємо.
☎ Лікування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

☎ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
☎ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☎ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів
на тиждень
(крім неділі
і понеділка)
українською
і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 236869.

Комбінат друку
видавництва «Преса
України».
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50
1234567890
Зам. 0311164.